

FULL D'INFORMACIÓ

suplement del Butlletí A R A

edita :

FRONT NACIONAL DE CATALUNYA

Els funcionaris de l'Estat espanyol segueixen torturant els detinguts. Aquest fet, encara que ja ha estat denunciat moltes vegades, no és prou conegut, i cal que ens esforcem perquè el poble per a jutjar sàpi-ga amb el màxim d'exactitud possible quines són les bàrbares tortures que els servidors del règim franquista apliquen en el seu intent de suprimir la personalitat nacional dels pobles sotmesos per l'Estat espanyol i d'ofegar les justes reivindicacions obreres.

El document que traduïm a continuació ens ha arribat d'Euzkadi, la nació germana, que com la nostra és víctima d'un genocidi per l'Estat espanyol. La ferocitat amb que són torturats els nacionalistes bascos és una mostra més de l'imperialisme castellà que en la seva persecució contra les nacionalitats oprimides no respecta ni la més lleugera ombra dels drets humans.

Relació de les tortures efectuades per la Brigada Social i la Guàrdia Civil a Biscaia, a les persones darrerament detingudes i que s'esmenten a continuació :

IÑAKI GARCIA ARAMBARRI - Tinc 18 anys. Vaig ésser detingut el dia 1 d'abril a Ondarroa, d'on sóc, per la Guàrdia Civil. Em varen donar cops de peu, cops de puny, em trepitjaren, em colpejaren amb la metrallera, i em tiraren dues vegades per terra. Em van portar als calabossos de la Salve de Bilbao, on em posaren les manilles, estrenyent-les fort. Em posaren estirat damunt d'una taula, descalç, i un guàrdia em subjectava els braços i amb el seu cos damunt les meves cames, mentre un altre em tapava la boca amb un drap brut, per a que no se'm sentís. Un tercer guàrdia em pegava a les plantes dels peus amb un fuet de vin trenat. Al tercer dia em pujaren a la cella on hi he estat 18 dies totalment incomunicat. Als quatre dies de la tortura vaig ensenyar al metge de la presó: hematomes en ambdues cames, i a la barbota un tall i hematomes.

ANDONI BEDIALAUNETE LACA - Tinc 18 anys, sóc d'Ondarroa, on la Guàrdia Civil em va detenir el dia 3 d'abril. Em van portar a la Salve, on em van pegar a les plantes dels peus i a tot el cos amb un fuet. Em van posar les manilles, i estrenyien fort. Quan em marcjava i gairebé perdia el sentit paraven una estona per a que em passés, i tornaven a començar altra vegada. Em varen posar ajagut damunt d'una taula, penjant de cintura per amunt, i van continuar pegant-me, i amb les manilles em retorçaven de punys, i van continuar pegant-me. Vaig voler deixar-me caure a terra; i m'agafaren pels testicles. M'amenaçaren tres vegades amb la "ley de fugas". Als dos dies em pujaren a la presó, on hi he estat 18 dies, totalment incomunicat. Als 15 dies vaig presentar al metge forides en ambdós punys i hematomes a tot el cos.

IÑAKI PALMAU FIDALGO - Tinc 20 anys. Sóc de Bilbao, on em va detenir la Brigada Social el dia 9 d'abril. Em van emmanillar amb les mans darrera l'esquena, i amb el peu pitjaven per avall. M'estiraven els cabells cap endarrera, al mateix temps que em picaven les mans amb un pal. Vaig caure a terra, i em trepitjaren a puntades de peu, i un policia se'm tirà al damunt, m'estrenyia el coll i amenaçava que m'espanyaria. Em van ficar una clau entre els dits, transversalment, i després me'ls esclafaven. Quan em feien això va entrar una persona que va dir: "esto no se pue de hacer aquí en el primer piso, porque pueden oír los gritos desde la calle. Bajarlo al sótano." Allí em van emmanillar, fent-me passar les mans per sota els genolls, ajupit, i em feien caminar donant voltes. Estava esgotat i xop de suor, i queia per terra, i ells m'estiraven els cabells i les orelles perquè seguís caminant. En el tercer interrogatori em pogaren en els braços i cames amb una porra. M'obligaren a estar dret, inclinat uns 45 graus cap endavant, aguantant-me a la part amb la punta dels dits de les mans, si em doblegava em pegaven als costats amb el cantell de la ma. També em doblegaren el braç cap endarrera i amunt amb força,

i en picayen els polsos amb els nusos dels dits. Em van tenir cinc dies a la Comissaria i he estat 14 dies totalment incomunicat en una cella de la presó. Als 19 dies de la tortura vaig presentar al metge hematomes als braços i cicatrius de ferides als dos punys.

FRANCESC MINENZA MOYA - Tinc 18 anys. Nascut a Noveles (Santander), i resident a Orozco, on em van detenir el dia 16 d'abril. He estat tres dies a la comissaria, on em pegaven amb porres tres individus, i altres dos amb els punys, tots a la vegada. M'emmanillaren amb les mans al darrera i em pogaren igual, per tot el cos. Em van pujar a la presó i em tingueren 11 dies incomunicat en cel·les. Als 13 dies he presentat al metge grans hematomes als braços i canes, i parèstèsies en els dits polze, índex i dors de la mà dreta. Entre d'altres em pogà el policia Criado.

IOSEBA RAMON GARAY CORTA UGARRIZA - Tinc 21 anys. Sóc de Orozco, on em va detenir la Brigada Social el dia 23 d'abril. Em van tenir 2 dies a comissaria, on em pogaren cops de puny a la cara, em van emmanillar per sota dels genolls, ajupit, i em van fer caminar així durant una hora i mitja. Si m'aturava em pegaven. Em pujaren a la presó, on als set dies de les tortures vaig presentar al metge hematoma a l'ull esquerra i parèstèsia al polze i cantell interior de la mà esquerra.

IOSEBA ARAMAYO ETCHABURU - Tinc 24 anys. Sóc de Ondarroa, on em va detenir la Guàrdia Civil el dia 17 d'abril. Em portaren a la presó el dia següent, on he estat 12 dies incomunicat. El dia que em va detenir a Ondarroa la Guàrdia Civil, 8 individus em pegaven amb porres i cordes a la planta dels peus. M'emmanillaren estroinyent fort. Vaig perdre el concixement tres vegades. Em reanimaven amb aigua i copets a la cara, per a continuar pegant-me. Em taparen la boca amb una tovallola, i m'estiraren a una taula i em subjectaven mentre em pegaven. M'estroinyien els genitals. Quan em portaven a la presó em van treure de l'auto i em portaren ran d'un barranc, i em van dir: "Si no hablas, ¿como quieres que te matemos, con cuchillo o con pistola?". Als 12 dies vaig presentar al practicant cicatrius als punys.

VICENT J. ZURRIARRAIN ARNAL - Tinc 21 anys. Sóc de Deusto on em va detenir la Brigada Social el dia 22. Em van tenir 3 dies a comissaria, i em pegaren cops de puny a la cara i a l'estòmac, em van fer caminar ajupit, amb les mans emmanillades per sota dels genolls, i m'estiraven els cabells quan em parava, i em pegaren cops de pal a les costelles, cuixes i mans. Mentre caminava així un policia en bicicleta m'atropellava i em tirava a terra. Després em pujaren a la presó i m'han tingut 6 dies incomunicat en cel·les. Als 8 dies vaig presentar al metge hematoma a l'ull esquerra. Durant les pallisses vaig sagnar per la boca.

NICOLAU MADARIAGA LOPEZ - Tinc 20 anys. Sóc de San Ignacio i em va detenir la Social el dia 24 d'abril. Em van tenir 3 dies a comissaria, durant els quals em van pegar amb porres per tot el cos, i cops de puny a les orelles. Em van fer seure damunt d'una taula, amb les canes a sobre de la taula i les natges al cantell. Un policia se'm va asseure als genolls, i em va deixar anar les mans, i m'obligava a mantenir el tronc del cos dret i em pegava amb la porra a l'estòmac. Això durant una mitja hora. Em van pujar a la presó, i als 6 dies de la tortura vaig presentar al metge extensos hematomes a les natges, i la part posterior de les canes. Tinc dolors aguts a l'estòmac. A la comissaria tenia mareig pels dolors d'estòmac.

IOSEBA I. URIBE BURGOA - Tinc 21 anys. Sóc de Ondarroa i em va detenir la Guàrdia Civil el dia 20 d'abril. Em van tenir un dia al quarter, i em van pegar a les plantes dels peus amb cordes trenades i una porra, i m'estroinyien les mans amb les manilles. Em portaren a la presó, on he estat un dia incomunicat i dos dies normals, en una cella. Als 4 dies vaig presentar al metge senyals profunds als punys i hematomes a les plantes dels peus. M'amenaçaren continuament amb empresonar als meus pares, tia i promesa.

FELIX OCHOA DE ALDA I DE LA TORRE - Tinc 60 anys. Em va detenir la brigada Social el dia 10 de març a la una de la matinada, a Sestao, on visc. Em va interrogar el policia Criado. M'amenaçaren i em bufetejaren diverses vegades. Van detenir també

la nova dona. Ens van tenir a comissaria durant 9 dies, i en moltes ocasions a la nova dona no li van passar el menjar que li portaven de fora.

JOAN I. ISASI SAGASTIZABAL - Tinc 21 anys. Visc a Basauri. Em va detenir la Brigada Social el dia 11 d'abril. Vaig estar 2 dies a la comissaria. Em van pegar amb un fuet de cuir trenat a les cames, esquena i genitals. Em pegaren cops de puny a l'estòmac i a la cara, i m'amenaçaren dues vegades "vamos a pegarte cuatro tiros". Em pujaren a la presó i he estat 14 dies incomunicat.

VALENTI SAEZ SAGASTEGUI - Tinc 22 anys. Sóc de Vitoria, i em va detenir la Brigada Social el dia 10 d'abril a Lequeitio. Em van tenir 5 dies a comissaria, i em pegaren cops de puny i bufetades. M'emmanillaren amb les mans al darrera per a pegar-me millor. Em pegaren a tot arreu: al cap, a l'esquena, a la nuca, i als testicles. Em pujaren a la presó on he estat 15 dies totalment incomunicat.

IÑAKI BIAR ECHEBARRIA - Tinc 22 anys. Sóc de Bilbao i em va detenir la Brigada Social al dia 22 d'abril a Valladolid. Em van tenir 3 dies a comissaria, durant els quals em pegaven cops de puny, a la cara, al cap, estòmac, i al coll; i amb un pal que me'l van trencar a les cames.

JESUS MARIA BIDAGUREN CASTELLANOS - Tinc 23 anys. Sóc de Guernika i em va detenir la Brigada Social el dia 22 d'abril a Valladolid. Em van tenir 3 dies a comissaria on em van bufetejar i em pegaren cops de puny a la mandíbula i al coll. D'un cop de puny em van fer mossegar la llengua i vaig sagnar. Em van fer "el quirófano" que consisteix en fer estirar el dotingut cara amunt en una taula, penjant per avall des de la cintura fins al cap, i amb el cantell de la mà em picaven l'abdomen.

FRANCESC ANZOLA ERQUIAGA - Tinc 46 anys. Sóc de Lequeitio i visc a Bilbao on em va detenir la Brigada Social el dia 9 d'abril. Em van tenir a la comissaria 4 dies. Em pegaren a la cara i em van fer hematomes en un ull. A la presó em van tenir 5 dies incomunicat.

IÑAKI ELCORO MIMENZA - Tinc 19 anys i visc a Orozco, on em va detenir la Brigada Social el dia 16 d'abril. Vaig estar 3 dies a la comissaria, on em portaren amb les mans lligades als turmells, i apuntant-me amb 3 metrallotes i una pistola al cap. M'amenaçaren dues vegades amb portar-me a una pineda i matar-me. A la comissaria, mentre un m'agafava per darrera, un altre em tropitjava i em pegava. Em van pegar cops de porra al cap que em van fer sagnar, em van amenaçar que em penjarien. Em van dir que em presentarien a la dona del taxista mort perquè em natés amb una metrallota. Em van pujar a la presó i m'han tingut 13 dies incomunicat.

TXOMIN ZILUAGA ARRATE - Tinc 29 anys, sóc de Brandio i em va detenir la Brigada Social el dia 9 de març. Em van tenir a comissaria 14 dies. Em van obligar a caninar ajupit amb les mans emmanillades per sota dels genolls, i quan em parava m'estiraven els cabells. Em posaven amb els braços en creu amb llibres pesats a les mans, i si els abaixava, em pegaven amb vims als peus i a l'estòmac. Em pegaren, entre altres, Antonio Juan Creix, i Criado. Vaig caure a terra i em pegaren cops de peu i vaig sagnar per la cara, sense saber d'on. Em varen pujar a la presó i al tercer dia vaig presentar al metge els següents símptomes: cop a la mandíbula dreta, amb articulació incompleta, hematomes als dos ulls. Cops a les dues orelles, amb repercussió forta als tímpanes. Hematomes a les cuixes i natges i fisura de costelles per causa dels cops de peu. Febre i esgotament general. Malgrat això, considero que el pitjor han estat els cops sense marques a la nuca, coll, cap, i estòmac, i també les tortures psíquiques (gornana detinguda, contínues anònaces).

Incomunicats

En el moment de passar aquesta informació continuen incomunicats els que s'esmenten a continuació. De tots ells se'n tenen dades per alguns companys de cella o per haver-los vis a l'arribada a la presó.

KEPA Mª ARRATE ECHENAGUSTA - De 30 anys d'edat, estudiant de Teologia. Es té la seguretat de que ha estat apallissat. Es desconeixen símptomes.

ORBE MONASTERIO (Sacerdot) - Es desconeixen les tortures que ha sofert. Presenta hematomes a les cames i cuixes.

IOSEBA ACHA UGARTE (Sacerdot) - Se sap que ha estat sotmès a diverses tortures. Pre-senta hematomes a tot el cos, excepte a la cara. Ha estat trepitjat i colpejat a terra. Es desconeix la resta.

YOSU ABRISQUETA CORTA - De 19 anys d'edat, natural de Miravalles. Va ser detingut el dia 9 d'abril. Va pujar a la presó el dia 17. Avui segueix incomunicat. En el pis d'Artecalle li van donar la primera pallissa, i amb un ganivet el tenien contra la paret. Ha sofert la tortura de l'estrangulament tres vegades, fins a perdre el co-neixement. Li han aplicat la tortura del "quirófano" tres vegades, quan quicia de la taula al buit li aplicaven agulles per sota, obligant-lo a obrir-se de cames. Li van pegar cops de puny als testicles. Li han aplicat la tortura de la set: quan demana va aigua, els policies portaven un càntir, i part se la bevien ells i part la tira-ven a terra davant d'ell. Ha estat trepitjat, i li han colpejat el cap contra terra diverses vegades. Amb el canó de la pistola li van fer una ferida oberta a la bar-beta. En el cap li falten trossos de pell de cabell que li han estat arrancats. La cara, desfigurada, presenta també una ferida al front. L'han torturat Creix i Cria-do entre d'altres. Es desconeixen més detalls.

MARIUS ONAINDIA NACHIONDO - Va ser detingut el dia 9 d'abril i portat a la presó el dia 18. A Artocalle va repro la primera pallissa. Se sap que les pallisses i tortures que ha sofert són semblants a les de Abrisqueta. Es desconeixen altres detalls. Símp-tomes que presenta: cara inflada, desfigurada, un ull negre i l'altre morat.

EDUARD URIARTE ROMERO - Detingut el 14 d'abril

KEPA Me OJANGUREN ELLACURIA (Sacerdot) Rector de Ibarra-Orozco. Detingut el 18 d'abril.
IOSEBA ORTUZAR (Sacerdot). - BENGOCHEA. - MAX MANUEL GUIASOLA (Sacerdot). - IOSEBA Me MADARIAGA (Sacerdot). - FRANCISCO AUZMENDI ALBIZU (Jesuita).

Hi ha tres o quatre dones incomunicades.

IONE DORRONSORO CEBERIO - Natural de Autun, Guipúscoa. Detinguda el dia 11 d'abril a Mogrovejo. Va arribar a la presó totalment destrossada i desfigurada. Cops i tortures a totes les parts del cos. Es desconeixen més detalls.

IDOIA MADARIAGA - De 18 anys. Se sap que ha estat torturada; es desconeixen detalls.

ANDONI PEREZ AYALA - Detingut la nit del 23 d'abril a Sant Ignasi de Deusto, on re-sideix. Té 21 anys. Va arribar a la presó el dia 30 d'abril. Se sap que després del primer interrogatori presentava els següents símptomes: abultaments amb sang i pell aixecada d'uns dos centímetres d'alçada en cames i braços. Ferida sagnant a l'orella esquerra. Hematomes al pòmul i ull dret, ferides de cops de vara als dits, arrenca-ment abundant de cabell; cops a l'estómac i al cap, etc. amb porres, pals i punys; també va ser trepitjat per diversos policies a la vegada. Se sap que va ser pegat per Creix, entre d'altres. Es desconeix el seu estat actual i més detalls de les seves tortures.

Escepte els incomunicats, han presentat tots els seus símptomes aquí exposats al met-ge de la presó.

Tots els detinguts han estat amenaçats per la policia amb continuar a la comissaria per temps indefinit, i continuar les tortures, cas de no firmar les declaracions es-crites per la policia.

Les coaccions, insults, i tota mena d'amenaçes han estat fetes a tots els detinguts. Comentaris sobren.

Aquest document ha estat escrit pels presos de la Presó Provincial de Basauri, Biskaia.

(maig de 1969)
